

Leeftocht

JAARGANG 42 | STARTNUMMER

BIJLAGE BIJ LEEFTOCHT NR. 10 • 2025/2026

Liefde werkt in barmhartigheid

Liefde werkt in barmhartigheid

Geloof, hoop en liefde zijn de drie goddelijke deugden. De apostel Paulus schrijft in zijn brief aan de Korintiërs dat de liefde daarvan de grootste is (1 Kor 13,13). In deze jaargang richten wij onze blik op de liefde, die concreet werkt in daden van barmhartigheid.

Vanuit onze christelijke inspiratie werken we aan een kennisrijk curriculum. Eén van de belangrijke aspecten voor een evenwichtig, kwaliteitsvol curriculum is barmhartigheid. We blijven leerlingen kansen bieden, hen de nodige zorg geven en leren hen hoe zij er voor elkaar kunnen zijn.

Leeftocht biedt elke medewerker geestelijk voedsel om vanuit een grote liefde voor de job barmhartig aan de slag te gaan. Want liefde werkt in en door barmhartigheid, elke dag opnieuw.

Elke schoolmaand verschijnt één nummer. We bundelen telkens enkele nummers samen, in vier zendingen per schooljaar.

Ons aanbod

	BIJBELVERHAAL	WAAR GAAT HET OVER?	KUNSTWERK
SEPTEMBER Zending 1	Ps 42,2: zoals een hert verlangt naar stromend water ...	Dorstigen laven	
OKTOBER Zending 1	Mt 11,3-5: blinden zien en verlamden lopen ...	Zieken verzorgen	
NOVEMBER Zending 2	Tob 1,16-20: ik begroef de lichamen ...	Doden begraven	
DECEMBER Zending 2	Lc 2,7: er was voor hen geen plaats in het gastenverblijf ...	Vreemdelingen herbergen	
JANUARI Zending 2	Joh 14,27: Mijn vrede geef ik jullie ...	Vrede zoeken	
FEBRUARI Zending 3	Hebr 13,3: bekommer u om de gevangenen ...	Gevangenen bezoeken	
MAART Zending 3	Lev 23,22: laat het liggen voor de armen en de vreemdelingen ...	Hongerigen spijzen	
APRIL Zending 3	Hnd 9,36: ze deed veel goeds voor anderen ...	Naakten kleden	
MEI Zending 4	Ps 8: Heer, hoe machtig is Uw naam op heel de aarde ...	Zorgen voor de schepping	
JUNI Zending 4	1 Kor 13,13: geloof, hoop en liefde, deze drie ...	Hoop levend houden	

JAARGANG 42 STARTNUMMER	LEEFTOCHT	
Leeftocht. Proviant voor onderweg, een verademing voor onderwijzensen. Maandelijks inspiratiebron: pro.katholiekonderwijs.vlaanderen/leeftocht Impressies zijn welkom op leeftocht@katholiekonderwijs.vlaanderen Coverbeeld Anneke Bollebakker	 v.u. Bruno Vanobbergen	

In de Bijbel

De Bergrede en barmhartigheid

De Bergrede (Mt 5-7) wordt vaak beschouwd als het hart van Jezus' verkondiging. Ze schetst een nieuwe manier van leven, geworteld in Gods nabijheid en koninkrijk. De rode draad is duidelijk. Wie leeft vanuit God, leeft anders: eenvoudig(er), eerlijk(er), kwetsbaar(der), liefdevol(ler). Daarom begint Jezus Zijn rede met de zaligsprekingen: een omgekeerde wereld waar niet de machtigen centraal staan, maar de kleinen, de zachtmoedigen, de treurende, de vredestichters ... De Bergrede toont hoe Gods logica verschilt van menselijke logica.

De werken van barmhartigheid

In Mt 25,31-46 laat Jezus zien hoe dat ideaal concreet handen en voeten krijgt. Barmhartigheid is geen abstract begrip maar een handelingen-ethiek. Jezus identificeert zich radicaal met de kwetsbare mens: *“Wat je voor de minste van Mijn broeders hebt gedaan, heb je voor Mij gedaan.”* Zo wordt de medemens sacrament van Gods aanwezigheid. Dat is de logica van de Bergrede: God ontmoeten begint niet in rituelen, maar in relaties. De Bergrede schetst de innerlijke houding van de leerling van Jezus; de werken van barmhartigheid tonen hoe die houding concreet wordt in het dagelijks leven – en zo wordt de kwetsbare medemens de plaats waar God zelf nabij komt. Gods oordeel (Mt 25,40) gebeurt niet op basis van geloofsbelijdenissen of rituelen, maar op basis van menselijke daden van zorg. Geloof dat niet leidt tot barmhartigheid is leeg.

Kijken zoals God naar ons kijkt

Barmhartigheid is de kunst om iemand te zien zoals God naar ons kijkt. *“Want Ik had honger en jullie gaven Mij te eten, Ik had dorst en jullie gaven Mij te drinken. Ik was een vreemdeling en jullie namen Mij op, Ik was naakt en jullie kleedden Mij.*

Ik was ziek en jullie bezochten Mij, Ik zat gevangen en jullie kwamen naar Mij toe.” (Mt 25, 35-36)

Misschien is 'barmhartigheid' wel één van de mooiste dingen die je vanuit de christelijke inspiratie op een katholieke school kunt leren, ervaren, beleven. Op school zijn 'de werken van barmhartigheid' immers geen oude lijst die in een (Bijbel)boek verstopt zit. Ze zijn een kompas in en voor het dagelijkse schoolleven. Ze wijzen ons telkens weer naar een school waar iedereen kan groeien, waar niemand wordt uitgesloten, waar we elkaar dragen in vreugde én doorheen kwetsbaarheid.

En de koning zal hun antwoorden: “Ik verzeker jullie: alles wat jullie gedaan hebben voor een van de geringsten van Mijn broeders of zusters, dat hebben jullie voor Mij gedaan.” (Mt 25,40)

Next level

De werken van barmhartigheid zijn meestal geen heldhaftige daden die op de voorpagina van een krant belanden. Maar ze geven ongetwijfeld wel parels van getuigenissen op de sociale media en in de tijdschriften van scholen. Ze geven als geen ander het 'schoolklimaat' weer en de wijze van samenleven en -leren op een school. Het zijn gebaren die letterlijk 'een wereld van verschil' maken. Meestal begint die barmhartigheid als een 'kleine goedheid'. Met welk werk heb jij het meeste connectie? Kan je één van deze werken verbinden met het opvoedingsproject van jouw school?

Blikopeners

De rubriek *Blikopeners* wil beelden laten spreken. Afbeeldingen en foto's fungeren hier als inspiratiebron voor reflectie en gesprek. In dit startnummer maken we graag ruimte om uitgebreider stil te staan bij het werk dat dit schooljaar elke maand op de cover staat: het werk van beeldend kunstenaar Anneke Bollebakker, die de elf covers van jaargang 42 verzorgt.

Liefde werkt in barmhartigheid

Het coverbeeld van dit nummer, ook gebruikt voor de jaaraffiche, verbeeldt het thema *barmhartigheid*, geïnspireerd door Matteüs 25. De verbeelding van de zeven werken van barmhartigheid nodigt uit tot aandacht voor zorg, nabijheid en medemenselijkheid.

Centraal staat *de dorstigen laven*; in de marges komen de zes andere werken subtiel mee in beeld. Welke herken jij?

7 + 3 werken van barmhartigheid

Die zeven lichamelijke werken van barmhartigheid behoren tot het hart van de christelijke inspiratie en zijn ons door de traditie doorgegeven. Zes ervan zijn gebaseerd op de woorden van Christus in Mt 25,35-36. Paus Innocentius III (1198-1216) voegde in het jaar 1207 een zevende werk toe: *de doden begraven*, ontleend aan Tobit 1,17 waarin speciaal de zorg voor de overledenen wordt benadrukt. Leeftocht voegde er nog 3 toe: vrede zoeken, zorgen voor de schepping en hoop levend houden. Ze vormen een levensprogramma voor een katholieke school waar de liefde wordt omgezet in daden. Want liefde op zichzelf blijft onzichtbaar. Maar zodra ze handelt – zodra ze evangelisch barmhartig wordt – verandert ze levens en bouwt ze nu mee aan de school die wij dromen als opstap naar de samenleving later.

Anneke Bollebakker is een Nederlandse beeldend kunstenaar die werkt met acrylverf en mixed media. Haar kunst vertrekt vanuit geloof, hoop en vertrouwen, en verweeft symboliek met elementen uit het dagelijkse leven. Ga zeker eens kijken op www.annekebollebakker.nl

Bezinning en gebed

Liefde werkt in barmhartigheid

*Het verhaal van de barmhartige Samaritaan.
Hij zag de gewonde langs de weg.
Hij bleef niet voorbijgaan, maar toonde liefde in daden.
Leer ons om net als de Samaritaan niet weg te kijken.
Maar elkaar nabij te zijn:
altijd – maar met voorrang
bij wie kwetsbaar is of hulp nodig heeft.*

Wij bidden

voor de kinderen:

Geef hen een *open hart* om te leren,
een glimlach om vriendschap te delen,
en het vertrouwen dat ze altijd welkom zijn.

Voor de jongeren:

Schenk hen moed om keuzes te maken,
wijsheid om *goed te handelen*,
en hoop om hun dromen waar te maken.

Voor de leraren:

Geef hen *geduld en kracht*,
dat zij met liefde en creativiteit lesgeven,
en ieder kind | elke leerling zien als een uniek geschenk.

Voor de opvoeders en ouders:

Zegen hun zorg en betrokkenheid,
dat zij blijven *ondersteunen en bemoedigen*,
om samen met velen te bouwen aan
een warme gemeenschap.

Voor directies en bestuurders:

Geef hen *inzicht en visie*,
dat zij beslissingen nemen in dienst van het goede
en een school creëren waar geloof, hoop en liefde
centraal staan.

God, maak van onze school een zo inclusief mogelijke plek
waar liefde werkt in barmhartigheid,
elke schooldag opnieuw. Amen.

RIK DEPRÉ

Er waren eens drie mensen:
Iedereen, Iemand en Niemand.
Op een dag moest er een
belangrijke opdracht worden
vervuld. Iedereen dacht echter
dat Iemand het wel zou doen.
En hoewel Iedereen het kon,
deed Niemand het. Hierdoor
werd Iedereen boos. Omdat
het de taak van Iedereen was
en nu Niemand het had
gedaan. Iedereen dacht dat
Iemand het had kunnen doen,
maar Niemand had zich
gerealiseerd dat niet Iedereen
het wilde doen. Aan het eind
beschuldigde Iedereen Iemand
omdat Niemand deed wat
Iedereen had kunnen doen.

BRON ONBEKEND

Bezinning en gebed

Barmhartigheid
is geen welwillende
beweging
van ik naar jou
vanuit mijn overvloed
naar jouw tekort
vanuit mijn goedheid
naar jouw onbestemdheid.

Barmhartigheid ontstaat
wanneer jij mijn veiligheid binnenbreekt
mij uit evenwicht brengt
en mij uitdaagt om een antwoord te geven.
Geen ontwijken,
geen zelfbedrog,
geen uitstel,
geen omweg.

Barmhartigheid
is mijn leven veranderen
omdat jij binnenkomt
en mij oproept te antwoorden
op jouw nood
aan gerechtigheid
aan medeleven
aan zorg
aan veiligheid
aan vergeving.

Barmhartigheid
is een goddelijke baarmoeder
waaruit nieuwe vormen van leven ontstaan.

ANNE VANDENHOECK

Er zijn woorden die klinken
alsof er stof van jaren op ligt.
Ergens achterin de kast
verliezen ze hun betekenis
tot niemand ze nog kent.

Maar barmhartigheid is nooit bedoeld
om slechts een woord te blijven:
het komt tot leven
in de hartenklop van wie
door de ander wordt geraakt,
in handen die worden gereikt,
in armen die worden gestrekt,
in voeten die naar de ander toe bewegen.

Het duwt je
de boeken uit, de wereld in.
Wie het stof eraf blaast,
ontdekt een verdoken werkwoord:
het is medeleven in actie.

Barmhartigheid heeft,
zelfs achterin de kast,
geen woorden nodig
om betekenis te krijgen.

RUTH

Barmhartigheid
is niets extra
Geen woord
geen attribuut
geen accessoire
Het is Mijn Wezen
Ik BEN Barmhartig
Leer wat het is
en je zal Mij leren kennen

<https://inwezig.be/barmhartig-z/>

Allemaal anders

FEEST

In alle godsdiensten en levensbeschouwingen nemen feesten een bijzondere plaats in. Ze doorbreken de alledaagsheid en nodigen uit om stil te staan bij wat mensen overstijgt: het heilige, het waardevolle, het gemeenschappelijke. Feesten zijn telkens meer dan een moment van vreugde; ze zijn dragers van verhalen, rituelen en symbolen die mensen verbinden met hun traditie en met elkaar. Religieuze feesten helpen gelovigen om belangrijke gebeurtenissen te herinneren. Ook in humanistische of vrijzinnige levensbeschouwingen spelen feesten een rol. Denk aan het vieren van mensenrechten, de internationale dag van vrede of overgangsfesten zoals een lentefeest of groeifeest. Ze benadrukken waar-

den zoals autonomie, solidariteit, respect en menselijkheid.

In een diverse samenleving bieden feesten ook kansen tot ontmoeting. Door kennis te maken met elkaars feestdagen leren mensen niet alleen *anders* denken, maar vooral *samen* leven. Ze ontdekken de schoonheid van verschillende tradities en hoe universeel menselijke waarden in elke levensbeschouwing terugkomen. In elke cultuur en overtuiging vormen ze zo bakens van betekenis: momenten die ons eraan herinneren wie wij zijn, waar we vandaan komen en hoe we samen kunnen bouwen aan een wereld van vrede en verbondenheid.

In deze jaargang zetten we 10 feesten in de kijker.

SEPTEMBER	Rosh Hashana (Joods Nieuwjaar)	11-13 september 2026
OKTOBER	gedenkdag H. Franciscus van Assisi	4 oktober 2026 (jubileumjaar 800 jaar overlijden)
NOVEMBER	Divali (feest van het licht)	8 november 2026
DECEMBER	Kerstmis	25 december 2026
		7 januari 2027 (Orthodoxe christenen)
JANUARI	Mawlid an-Nabi (geboorte profeet Mohammed)	6 januari 2027
FEBRUARI	Nirvanadag (dood van Boeddha en intrede in Nirvana)	15 februari 2027
MAART	Poerim (redding van het joodse volk door Esther)	22-23 maart 2027
APRIL	Pasen	4 april 2027
		2 mei 2027 (Orthodoxe christenen)
MEI	Eid al-Adha (offerfeest)	28 mei 2027
JUNI	Wereldhumanismedag	21 juni 2027

Feesten van de maand

Elke maand belichten we drie bijzondere dagen. We duiden feestdagen uit het kerkelijk jaar. We halen ook inspiratie uit de jaarkalender 'Iedereen feest!' van Orbit vzw, die de feestdagen van verschillende religieuze en levensbeschouwelijke gemeenschappen in België omvat. We staan ook stil bij andere bijzondere dagen die het schoolleven kleuren.

© ORBIT 2026

Heilige helden ...

Doorheen de geschiedenis zijn heiligen uitgegroeid tot levende iconen van barmhartigheid. Ze waren geen perfecte mensen, maar vrouwen en mannen die, geraakt door Gods liefde, in concrete daden lieten zien wat het betekent om met een warm hart in de wereld te staan. Hun leven getuigt ervan dat barmhartigheid geen abstract ideaal is, maar een weg die je elke dag opnieuw kunt gaan.

Heiligen herkenden in de ander – arm, ziek, vreemdeling, zoekende, kwetsbare – geen last

maar een uitnodiging. Heilige helden laten zien dat barmhartigheid begint waar je je laat raken, waar je toestaat dat de nood/vraag van een ander jouw richting bepaalt.

Heiligen zijn spiegels waarin wij kunnen ontdekken waartoe wij zelf geroepen zijn. Ze tonen dat barmhartigheid geen grootse heldendaad hoeft te zijn: ze groeit in kleine gestes, in aandacht, in geduld, in het openstellen van je hart. En precies daarin worden zij 'heilige helden': niet omdat ze uitzonderlijk waren, maar omdat ze buitengewoon trouw waren aan de liefde die ze volgden.

Deze 10 Heilige Helden inspireren ons tijdens de komende jaargang:

© Heiligenmuseum Lissewege

SEPTEMBER	H. Catharina van Alexandrië	(einde 3 ^{de} -begin 4 ^{de} eeuw)
OKTOBER	H. Dimpfna	(geboren einde 6 ^{de} eeuw)
NOVEMBER	H. Damiaan van Molokai	(1840 – 1889)
DECEMBER	H. Benedictus van Nursia	(480 – 547)
JANUARI	H. Oscar Romero	(1917 – 1980)
FEBRUARI	H. Vincentius a Paulo	(1581 – 1660)
MAART	H. Elisabeth van Thüringen	(1207 – 1231)
APRIL	H. Martinus van Tours	(ca. 316 – 397)
MEI	H. Franciscus van Assisi	(1181/1182 – 1226)
JUNI	H. Giovanni Bosco	(1815 – 1888)

... in het werkveld

“Beter een goeie buur dan een verre vriend”. In Woonzorgcentrum Sint Bernardus weten ze heel goed wat dat betekent. Elke dinsdagmiddag komen de burens uit de middelbare school Immaculata De Panne op bezoek. Leerlingen ruilen hun middagpauze op school in voor een leuke babbel of een gezelschapsspel met hun vaste bewoner in het WZC. Deze mooie samenwerking tussen leerlingen en bewoners bestaat dit jaar 40 jaar. Het intergenerationeel project is in handen van

leerkracht Ester Buyse: “Ik ben heel blij dat we dit jaar opnieuw 19 enthousiaste leerlingen hebben die zich engageren om op bezoek te gaan bij 9 bewoners. Het is prachtig om te zien hoe beide generaties herinneringen delen en ervaringen uitwisselen.”

